

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124 :-:

Anunțurile se pri-
mesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 160.-
Pe 1/2 an „ 80.-
Pe 1/4 an „ 40.-
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.-
Pe 1/2 an „ 160.-
Pe 1/4 an „ 80.-

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Rusia contra României

Bolșevicii vreau Basarabia.

Bolșevicii își continuă propa-
ganda pentru resubjugarea Basa-
rabiei române, cu toate că propa-
ganda lor este lipsită de ori-ce
bază serioasă, populația basara-
beană fiind în majoritate covârși-
toare română.

Propaganda pe care o susțin
bolșevicii contra României nu se
manifestă numai prin pretinderea
Basarabiei și prin comploturi, ci
și prin alte uneltiri externe, cari
în ultimul timp s'au evidențiat prin
apelul adresat Franței, prin care
apel

bolșevicii au avizat guvernul
francez să nu recunoască rea-
lipirea Basarabiei la România.

Reprezentanții sovietelor cu a-
ceastă ocazie au avizat guvernul
francez, că așa cum ține România
în posesie Basarabia

va continua să fiină și Rusia
în posesia sa aurul, pe care
România l-a depozitat pentru
păstrare în Rusia

în decursul războiului. Uneltirile
reprezentanților sovietici în tot
cazul sunt absurde, România a-
vând dreptul la Basarabia, pen-
trucă este o provincie română și
nu rusească, pe când

Rusia n'are drept să rețină
stocul de aur român, care i-s'a
dat pentru păstrare

pentru că, dacă-l reține, cu toată
ce este proprietatea ei, se face
inovată de furt, un obiect strein
deputând reținea nimeni atunci
când i-s'a dat spre păstrare și
se recere.

Propaganda antiromână

Clica Apponyi—Horthy—Bethlen sus-
ține și în America propaganda anti-
română. — Cum ne calemniază
în America?

Un confrate al nostru, dl Augustin
Stanciu din Kec-Rocks, America, ne-a
trimis un ziar maghiar american „Va-
sárnap”, care în numărul din 1 Fe-
bruarie 1924 sub titlul „Szobor-rom-
bolások és műemlék-pusztítások az el-
szakított magyar ferületen” caută să-și
convingă cetitorii, că statele succe-
soare, în special România, apoi Ceh-
lovacia și Jugoslavia ar fi distrus
bute statuete rămase din regimul
maghiar.

Toate datele referitoare la aceste
mistificații le-a pus la dispoziția zia-
relor americane contele negru Apponyi,
cât în propagandă prin America din
credințarea regimului Horthy-Bethlen,
că să aibă vre-o bază, pentru că sta-
tuete, cari nu erau jignitoare pentru
amururile succesoare, au rămas in-
tacte. Astfel putem vedea chiar și în
Cluj statueta regelui Matei Corvin nu
e mai intactă, dar chiar lăsată în mij-
locul centrului clujan, în Piața Unirii.

Statuetele koștiste din Arad, este ade-
vărat că sunt jignitoare pentru românii
ardeleni, cărora le amintește un șir
întreg de suferințe, dar cu toate ace-
ste n'au fost distruse, ci pentru a le
conserva, au fost acoperite cu scânduri.

Prin urmare de ce se scandalizează
„Vasárnap”, mistificând adevărul?

Noi însă știm: pentru că contele
Apponyi, a fost trimis în America pen-
tru a propovădui ura contra statelor
succesoare pentru o eventuală revanșă!

În fine suntem curioși să vedem,
că ce va mai inventa contele negru
neastâmpărat, pentru învrăjbirea po-
poarelor!

Românii antiromâni

Organe administrative în serviciul străinilor. — Cum se contribuie la încura-
jarea industriei neromâne. — Înlăturarea funcționarilor antiromâni. — Agenții
Kotz, Grün, etc. — Lupta contra intereselor românilor.

În ultimul timp unele organe ro-
mâne administrative au început să în-
troducă în serviciile române de încre-
dere câțiva funcționari neromâni, cari
luptă contra intereselor noastre. Dato-
rită influenței acestor funcționari ne-
români unele instituții, respective ser-
viciu de stat

protejează cu procurile lor
întreprinderi streine inte-
reselor române, boicotând
întreprinderile române.

Într'un număr recent am arătat,
cum declarațiile necesare impozitelor
apoi registrele administrative s'au dat
pentru reproducere exclusive unor în-
treprinderi neromâne. Tipografiile ro-
mâne având în vedere, că multiplicarea
acestor tipărituri nu se poate mono-
poliza, au tipărit și ele astfel de im-
primare, dar unele organe adminis-
trative le-au refuzat sub pretext, că nu
sunt bune, deși erau precise conform
instrucțiunilor, cu excepția, că în locul
impresumului tipografiei neromâne că-
rela i-s'au încredințat aceste tipărituri,
era impresumul tipografiilor române,
cari le-au reproduș exact.

Prin astfel de metode se încura-
jază întreprinderile neromâne în defa-
voarea celor române, ai căror

proprietari români într'a-
devăr servesc interesele
române

pentru că după cum se știe, integritatea
și siguranța statului român numai ro-
mânii o garantează.

Întreprinderile române nu numai,
că nu sunt încurajate dar

sunt chiar și stânjenite în
activitate

din partea unor organe antiromâne
din administrația română. Un astfel
de caz mai recent am avut ocazie să
înregistrăm săptămâna trecută. Anume:
evreul Kotz, numit zilele aceste șef
confratele său Grün subșef al agen-
ților de poliție, în Cluj, și agentul Fo-
dor, tot evreu

căutând să împiedice ro-
manizarea economică a o-
rașului nostru

în favoarea confrăților lor, au luat în
mod ilegal brevetul unei bodegi române
pentru că aceasta bodegă n'a fost în-
chisă precis la ora de închidere.

Localuri neromâne în
schimb n'au fost nici a-
mendate dacă au fost des-
chise după ora de închi-
dere.

De câte-ori au fost deschise după ora

de închidere localuri neromâne, ca
New-York, Centrala, etc. Dar agenții
nu le-au denunțat! Pe aceste le pre-
feră Kotz, Grün, etc. evident, pentru că
nu sunt române, deoarece ei în ser-
viciu române înțeleg să-i persecute pe
români.

Românii nu pot tolera în adminis-
trația română elemente dușmane inte-
reselor române, pentru a sprigini inte-
resele antiromâne și din acest motiv
o pretinde

destituirea din administra-
ție a tuturor elementelor
dușmane intereselor ro-
mânilor.

Vom urmări de altfel orice act an-
tiromân și vom denunța autorităților
conducătoare toate cazurile cerând în-
lăturarea tuturor complicilor. Moldovan

NOTE

Cultura poporului!..

În zilele trecute aranjam un turneu cu-
ltural, încântați fiind de lozinka „Cultura po-
porului!..”

Într'o comună din Bihor adunând sătenii
la școală a început serbarea. Băieții însuflețiți
(atât de lozinka de mai sus, cât și de țuca
popii) au vorbit ca lorga, natural fără barbă
și date precise.

Unul a cântat o doină. Așa'mi aduc a-
minte a cântat despre „feciorul pierdut..” Și-a
cântat duos. Poporul așa să vede, că l'a în-
țeles, căci a răs cu hohot.

Un medicinist a vorbit de creșterea co-
piilor, seara am auzit, că un copil a dat cu
farfuria în capul mamei sale, deoarece nu i-a
dat maică-sa „groștior” (smântână) după cum
a zis „domnișorul ăla..”

Un filozof a vorbit despre „Mihai Vi-
teazul”. Asupra acestei teme a pornit o dis-
cuție între popor pe chestia „impozitelor”.
Am fost cu toții încântați de succesul
nostru.

Un student dela litere a vorbit de „lim-
bajul strămoșesc al poporului din Bihor..”
Conferința a fost originală. Singur m'am con-
vins. Un țaran după program mi-s-a plâns:

— Am cumpărat un porc beteaș, la trei
zile a diugluit, am mers la alatorvos și mi-a
dat un igozolvan, acum mă duc la ighved și l'
voi perelui la larașbiroșag.

Am înțeles îndată, că ce'nsemnează „lim-
bajul strămoșesc..”
Reîntorcându-ne, studenții mulțumiți pro-
miteau:

— Trebuie, să mai venim aici, ce popor!

— zice unul —

— Și ce fete frumoase are popa! —

adaugă altul.

F. Zach

luminătorul poporului.

Guvernul englez, alcătuit de către
partidul muncitoresc prin Macdonald, abea a
luat în primire cârma Angliei, i-s'a și dat vot
de blam, încât acest guvern fiind insolidar,
probabil, că va cădea în scurt timp, neavând
putina guvernării.

Filme.

Fotografiile din Cluj

(Viața de noapte.)

Orașul doarme în amorțirea nopții
care pare ca un mister făcându-te în
aceiaș timp să crezi că trăești în pus-
tiu. Pe străzi vezi câte o fantomă tă-
rându-se de abea către culcuș. La câte
un colț de stradă vezi un sergent de
noapte, stă de strajă plimbându-se în
sus și în jos gândind la ziua de mâine
cum să o împarte să poaia satisfacă
toate cererile familiei. Aiurea apare o
ceată de cheflii; cucoane și domni,
vin dela un local de petrecere făcând
glume și hazuri pe întrecute.

Toate localurile gem sub aglome-
rația tumultului de mosafiri. Chelnerii
servesc consumatorii cari sub impresia
unui pahar fiind, încep a deveni sgo-
motoși. Fumul de țigară îți face im-
presia că trăești în norii infernului.
Jazz-bandul începe un cântec excen-
tric care pune în mișcare toți nervii
auditorilor. După un timp, auzi or-
chestra de țigani. Șeful orchestrii un
țigan mai în etate dar foarte vioi,
prin cântece vesele, îndeamnă mosafi-
rii la consumație. Eu stau la masă
cu doi prieteni vechi consumând o
sticlă de vin foarte efin, (?) 85 lei. (?)

Privind împrejurul meu observ o
ceată întreagă de așa zișii artiști și
artiste, înbrăcați în costume ultima
modă. Artistele cu decoltee în față până
în genunchi și în spate până în tocure,
forfotesc în dreapta și în stânga prin
local lăsând în urma lor valuri întregi
de parfumuri cari te face să ametești.

Se privesc toate acestea făcân-
du-mi impresia că le văd printre cu-
lisele unei scene, într'adevăr, scena
vieții de astăzi. Moldovan.

Maghiarizarea românilor

Românismul intelectualilor din Cehul-Silvaniei.
Lămuririle dlui dr. Mihai Pop.

Dl dr. Mihai Pop, avocat în
Cehul-Silvaniei, a crezut necesar
să se scandalizeze în „Patria”,
că „Clujul” a publicat câteva a-
mănunte, în cari se obiecționează, că
intelectualii români în Cehul-Sil-
vaniei nu prea citesc ziare româ-
nești, ci se orientează după zia-
rele neromâne, aceste având mare
influență în acea localitate.

Dl dr. Mihai Pop, pentru a-și
susține mai evident argumentele
contrării celor relevate de noi,
se folosește de câteva expresii de
mahala, atunci, când „Clujul” prin
acțiunea sa, chiar și în obiecțiu-
nile din chestie, n'a evedențiat,
decât necesitatea de-a se propaga
românismul și de-a se înlătura din
sufletul tuturor românilor influența
neromânilor. Prin urmare nu pu-
tem concepe scandalizarea d-lui
dr. Mihai Pop, care ar trebui să
contribue chiar la propagarea ro-
mânismului pentru a-i scoate de
sub influența neromână pe acei
români, cari și azi cred, că sunt
în Ungaria. M.

Trenuri de plăcere

Pentru vizitarea fraților de pe întinsul României-Mari.

Am văzut că s'au înființat nu numai pe timp de vară trenuri de plăcere pentru vizitarea unor localități din județul Prahova, pare că în acest județ ar fi Ierusalimul creștinilor.

Știu că există localități frumoase în tot cuprinsul țării, care ar merita să fie văzute, dar mai cu osebire cred că ar fi de mare folos și prea frumos ca frații Români de pretutindeni să se poată vizita și cunoaște mai bine, întru cât am avut cu toții fericirea să vedem desființate acele bariere grele, care despărțeau de mult acești frați iubii.

Revin dar asupra propunerilor ce am mai făcut și alți ani, rugând pe onoratul Domn Director General C. F. R., să intervină a se aproba înființarea trenurilor de plăcere de 2 ori pe lună pentru toate localitățile frumoase ale acestei scumpe țări, astfel ca *românii din vechiul Regat să viziteze pe frații lor din toate țărișoarele scumpe care s'au unit cu patria mamă, iar cei de acolo să ne poată întoarce vizitele noastre, spre a ne cunoaște mai bine învățând dela noi ce ar fi bun, frumos și de mare folos și noi dela dâșii asemenea.*

La aceste trenuri călătorii să plătească următoarele taxe reduse și anume: cei de cl. I. să plătească 75% din tarif, cei de cl. II. 50%, iar cei de cl. III 25% începând dela copiii de 6 ani.

Asemenea să se mai plătească o supra taxă de 5 Lei, de fiecare bilet, din care se va aduna un fond mare, care se va întrebuința pentru *înființarea de instituțiuni mărețe, frumoase și prea folositoare ca: sanatorii, căminuri și internate necesare pentru invalizii și orfanii de război cum și cei dela C. F. R., care sunt iarăși destui de numeroși*, întru cât se știe că armata care susține această instituțiune se află în război cu toate elementele naturii și cu acidentele de când intră în serviciu până când sunt scoși la pensie sau se prăpădesc la post făcându-și datoria, cea mai mare majoritate.

Când fondul ce se va aduna din supra taxa de 5 lei va fi destul de mare, atunci să se dea o cotă parte și *Crucei roșii.*

Cred că nu va fi necesar să se înființeze alte trenuri pe distanțe mari, ci numai pe distanțe mai mici unde va fi absolută nevoie, iar biletele să fie valabile 2 zile pe distanțe mici și 4 sau 5 zile pe distanțe mari cum ar fi dela o margine la alta a țării, utilizându-se trenurile actuale la care se vor mai atașa vagoane.

În cazul când nu ar fi vagoane suficiente de cl. III., se vor putea amena din cele de marfă punându-se bănci din scânduri groase.

Asemenea trenuri de plăcere ar fi necesar să circule în tot cursul anului, nu numai vara, mai cu osebire că iarna poporul având mai puțin de lucru îi permite timpul a se mai plimba vizitându-și frații.

Să fie sigură Administrația C. F. R. că nu va pierde nimic înființând aceste trenuri, ci mai mult va câștiga; iar toți locuitorii acestei țări vor rămâne pe deplin mulțumiți fiindcă va începe să se cunoască mai bine.

În caz că s'ar observa un mic deficit la încasări, cea-ce nu cred să se întâmple nici odată, atunci se poate reduce numărul alestora trenuri de plăcere numai câte odată pe lună.

Deocamdată să se facă o probă începând cu data de 1 Martie sau Aprilie curent.

Tit, 18/2 1924.

N. Șerbănescu,
pensionar C. F. R.

Urcarea soldelor militare

Urcarea lefurilor funcționarilor. Datoria guvernului.

Necesitatea menținerii prestigiului militar,

Guvernul s'a ocupat în mai multe rânduri cu chestia urcării soldelor militare, dar până în prezent n'a luat dispoziții, ca

să se niveleze soldele după normele scumpetei

cu toatecă scumpetea din anul trecut aproape s'a dublat în acest an.

Ofițerii în prezent, începând dela sublocotenent și până la general, au lunar câte o leafă de 3000—6000 lei, din care, conform cerințelor și rangului ofițeresc,

nu se pot susține, decât cu foarte mari greutate

din acest motiv își înaintează ofițerii mereu petițiile de demisie, având în vedere, că

la serviciile particulare își

pot asigura lefuri cu mult mai mari.

Pentru menținerea prestigiului corpului ofițeresc însă din acest motiv

este nevoie de o majorare considerabilă a soldelor ofițerești, dar cu toate acestea nu trebuie să se uite nici majorarea lefurilor funcționarilor

avându-se în vedere, că prin actuala majorare de lefuri foarte puțin s'a îmbunătățit și soarta funcționarilor.

Lefurile, împreună cu soldele, trecesc majorate proporțional cu scumpetea ca

salariații Statului să-și poată continua mai intensiv munca

în folosul țării și neamului nostru.

Validitatea Românilor (?)

Cazul Ioan Pop

St mate Domnule Anca!

Ziarul Dvră din 24 Februar cor. a publicat un articol cu titlul de mai sus, care constituie o calomnie pentru clientul meu Dr. D. Olariu, în numele și din încredințarea căruia fac următoarea cerere:

Vă rog să binevoiti să-mi comunica în timp de 48 de ore cine este persoana care a informat pe Dl. Redactor al articolului.

Afirmația că Dl. Dr. Olariu a pretins sume de bani dela Dl. Ion Pop pentru a nu-l șicana este afirmarea unui șantaj. Suma aceasta și mai mult — *i-a fost oferită de dl Ion Pop, în diferite rânduri, Drului Olariu ca aceasta să renunțe la localul de prăvălie din str. Vlahuța 1 de care Primăria prin contract perfect în regulă i l-a închiriat la 29 April 1922 — local deținut prin fraudă civilă de Dl. I. Pop care l'a cumpărat pe sub mână dela chiriașul Jeney.*

La un moment dat, astăzără, Primăria a oferit tranzacție între Dnii Pop și Olariu propunându-i Drului Olariu localul căsăpiei „Victoria”. Pentru aceasta *Dl I. Pop*, în fața mea și verbal și înscris, a oferit Drului Olariu o sumă anumită pentru transformarea căsăpiei în farmacie. În acest sens s'a redactat în biroul meu o convenție, pe care *Dl I. Pop* a luat-o acasă pentru UNA Zi, ca să se consulte cu avocatul Dsale și să mi-o aducă semnată, ori nu. De câte ori l-am întâlnit, a fugit de mine ori mi-a răspuns la cererea mea de a-mi restitui convenția, cu afirmația că nu este la D-sa. Acum *Dl Pop*, după ce prin simulacru acesta de tranzacție a crezut că va adormi vigilența Drului Olariu, — flutură aceeași convenție pe la autoritățile care au hotărât infine — expulzarea Dsale din localul ocupat fără știrca Primăriei — ca o dovadă a unui șantaj din partea Drului Olariu.

Recunosc că *Dl I. Pop*, pe care nu Dr. Olariu nici Primăria, ci faptele Dsale proprii l-au „târât în faliment” se „validitează” într'un mod care face cinstie comerțului român.

Tot Dsa a afirmat în fața mea că un Consilier dela Comună i-a cerut 20.000 lei pentru a-i asigura localul pe care îl deținea în dauna Drului Olariu. Aceasta apucătură a Dsale este — cum se vede — sistematică.

Deci — vă rog — mai încet cu lacrimile și cu incriminările.

Cauza întreagă e pendinte pe cale de apel la Dl Prefect al Orașului și al Județului — și pe cale de acțiune la Judecătoria de Ocol.

Mai încet dar, cu atmosfera și cu intervențiile. Eu nu am fost niciodată la Dl Prefect în aceasta cauză, deși aștept din Noembrie 1923 decizia în apel — pentru că am: întâi răbdare, și al doilea, socotesc că nu am dreptul să ofensez pe Prefect arătându-i că am nevoie să mă țin special de Dsa ca să-mi dea dreptatea.

Pentru a nu pune în discuție nici Primăria nici Prefectura — și a nu influența nici judecătoria — despre litigiul în sine, nu mai am nimic de spus. Vă țin la dispoziție întregul meu dosar în care este copiat — pas cu pas — întreg cadavrul Drului Olariu, doctor în științe la Paris, la Sobrona, venit în Ardeal dela Paris, ca să polemizeze și să aibă a face cu Dl Ion Pop. Vă invit să cetiți într'o zi, la mine, copia dosarului Primăriei — și atunci — să scrieți D-voastră personal în cauza validității românilor în Ardeal, — mai exact la Cluj.

Primiți asigurarea deosebitei mele considerații — și sunt în așteptarea răspunsului pe care vi-l'am cerut mai sus.

Cluj, la 28 Februar 1924.

Adonis Popov,
avocat.

„Femeia”

Este un studiu interesant al ilustrului și priceputului medic ardelean dr. C. Stanca din Cluj, care caracterizează din punct de vedere medical toate însușirile femeilor în genere, arătând în cadrul acestui studiu și urmările, cari se ivesc între omenire în legătură cu raporturile bărbaților cu femeile.

Lucrarea n'are pretenție de a fi un studiu pentru savanți, ci o contribuție la popularizarea literaturii noastre medicale, o concentrare enciclopedică a rezultatelor științei pentru marea problemă a feminismului.

Din studiul indicat al dlui dr. Stanca poate să-și însușească oricine lucruri importante și practice pentru viața socială și în special conjugală, ca să nu fie expul și ulterior vr'unei decepții.

Din acest motiv recomandăm tuturor românilor broșura dlui dr. Stanca: „Femeia”, care se găsește la toate librăriile.

Teatrale.

Premiera de Marți: „Shylock” (Neguțătorul din Veneția) de Shakespeare n'a avut succesul așteptat. Majoritatea publicului a plecat nemulțumit. În primul rând piesa însăși n'a meritat atâtă pregătire și atât decor. Am fi ascultat cu mai multă plăcere ori-care din piesele lui Alexandri, Caragiale, etc., decât pe aceasta. Este știut că în general comediile lui Shakespeare nu prea au acțiune, nici finețe, și în special aceasta e foarte seacă în conținut. Nici chiar din jocul artiștilor n'am remarcat mult. Dl Neamțu-Ottonel ar fi acela care ar merita să fie distins între ceilalți, dar și d-sa în multe locuri a avut sforțări prea exagerate și făcea impresia că organul vorbirii i-ar fi defectuos. D-ra Miriam în rolul Portiei în actul II a fost bine, însă în restul n'a reușit să ne îndestulească.

Ceilalți chiar dacă au fost bine, au avut roluri atât de scurte, încât nu putem specifica o critică mai detaliată.

Preferăm pentru viitor numai dramele lui Shakespeare iar pentru comedii am dori să vedem figurând și dintre autorii noștri mai renumiți.

O faptă nesocotită

— Impiedecarea amancipării românilor. —

În noaptea de 27 Februarie a. c. indivizi necunoscuți trecând pe dinaintea vitrinei librăriei Anca din P. Unirii No. 32, și posibil, fiind beți, s'au izbit de vitrină și au dat cu bastoane sau alte arme și în lampa de afară, al cărei bec și glob au căzut în bucățele la pământ. Este o întâmplare foarte curioasă, dar mai curios este faptul că postul de noapte al întreprinderii de pază „Feducitatea” atrăgând atenția agentului de inspecție, acesta nici nu s'a mișcat, ci s'a întors cu indiferență, lăsând ca indivizii să-și săvârșească opera fără a fi stingheriți și apoi să dispară fără urmă și fără a ști cine sunt.

Sigur că tot acești indivizi necunoscuți s'au izbit cu putere animalică și de vitrina cea mare a prăvăliei, căci a doua zi când băiatul de prăvălie vrut să deschidă galantariul, ușa vitrinei s'a prăbușit cu greutate la pământ, sfărâându-se în mii de bucăți. Este oare cu puțință, ca această vitrină care se deschide zilnic de câte 3—4 ori de atâtea ani, să cadă într'o bună zi fără ca să fi avut vr'un defect provocat? La tot cazul că acești necunoscuți au forțat vitrina, scoțându-o din ramă, și deslipindu-i-se ghițul, cu ocazia deschiderii i-a fost deajuns o mică mișcare, ca toată sticla în greutate de vre-o 30—40 krg. să se trântescă la pământ.

Faptul este foarte rușinos, cu atât mai mult, că au căutat să păgubească pe un român harnic și pacinic, făcându-i să-și scoată din truda-i cinstită vre-o 15.000 lei pentru a-i arunca un nor jidani spre reparare.

Dar dacă până în prezent făptuitorii sunt necunoscuți, nu urmează că în curând, sau mai târziu să nu fie descoperiți, când își vor lua răsplata în tocmai ca acei ce de prezent sunt în închisoarea tribunalului, pentru furtul făcut aceleși firme, și de binele cărui ei s'au bucurat timp de abia două luni. Căci nu există faptă care să nu fie descoperită, și atunci dl Anca va ști să se poarte la fel.

Cazul s'a insinuat circumscripției de poliție, iar cercetările continuă cu siguranță. S'au și dat de ceva vreme dar încă nu le putem da la lumină până la noui lămuriri. Tot astfel se va ține seamă și de agentul de inspecție care n'a știut și n'a vrut să-și facă datoria în numita împrejurare. Em.

Viața românească în Satu-Mare

Într'un număr precedent am publicat un articol cu acest titlu promițând continuarea dării de seamă a noastră. — Am scris deja despre administrația orașului și acum pe scurt avem să ne ocupăm de

Celelalte autorități sătmărene.

În fruntea poliției găsim pe dl **Dumitrescu**, înconjurat de un grup de comisari conștienți în menirea lor.

Prezidentul tribunalului dl **Dr. Erdosiu** cu șeful judecătoriei dl consilier **Mois** au un corp de magistrați și funcționari muncitori. Cu plăcere aflăm, că „*itélet*“-urile sunt înlocuite deja cu „*sentințe*“.

Dl **Enescu**, directorul Cassei Cercuale este adevăratul moț vehement, român „ține minte“ funcționar-superior de o superioritate extraordinară.

Viața culturală.

Viața culturală a început a se desvolta foarte intensiv. În fruntea acestei grupări aflăm pe dl director al liceului **Dr. Seleșiu**, cu profesorii **Barbul**, **Tămaș**, **Pop**, **Herman**, etc. Parte activă au dnii avocați **dr. I. C. Barbul**, **dr. Doboși**, **dr. Darabant**, deputat **dr. Pop M. dr. Doroș**, **dr. Burcuș**, **drd. Bretan**, etc. — Corpul didactic primar în frunte cu dl revizor **Darius Pop** depun o muncă serioasă pentru propășirea culturii naționale. Grupa diletanților este compusă din d-nele și d-șoarele din localitate complectând ansamblul d-nii **I. Baci**, **Zamfirescu**, **dr. Burcuș**, **Bretan**, **V. Filip**, și alții.

În numărul proxim vom continua darea de seamă asupra vieții sociale și greșelilor, cari ar fi nevoie să se reparaze **F. Z.**

Studenții Sătmăreni la Huedin

Societatea noastră aranjând o serbare culturală urmată de dans, în frunța comună **Huedin** (jud. **Cojocna**) în ziua de **24 Februarie** a. c. a rămas încântată de primirea grandioasă făcută din partea autorităților și de prețuitul concurs dat de publicul român din localitate și jur. Nu putem să aducem destule mulțumiri **Dnei** și **Dlui** primpretor **dr. Pop Iosif** pentru găzduirea și primirea coleginelor noastre. Am înregistrat cu plăcere, că familia **dr. Pop** este frunțasă în conducerea vieții social-culturale românești din acele plaiuri.

Întâmpinarea la gară a societății noastre de către Autoritățile locale în frunte cu dl **Primpretor**, dl **Căpitan**, comandant al Companiei de jandarmi, dl **Primar** și intelectuali ne-au dovedit că studenții români sunt copii de suflet ai românilor ardeleni.

Cuvântările d-lui protopop **Munteanu** și ale altor preoți din plasă ne va încuraja la muncă neîntreruptă pentru dezvoltarea vieții culturale a românilor noștri.

Suvenirile dela **Huedin** ne vor fi veșnice. — Colegialitatea dlui student **Lupaș Vasile** ne va rămâne de exemplu. Mulțumim din sufletul nostru tuturor **Doamnelor**, **Domnișoarelor** și **Dlor** pentru neuitatele momente petrecute în mijlocul D-lor.

Tot pe această cale aducem mulțumirile noastre publice următorilor domni pentru suprasolvirile făcute:

Dr. Pop, primpretor, **P. S. Proto-**

pop Munteanu, **Dr. Nosa**, **Dr. Varna**, **Dr. G. Gall**, **St. Cacion**, primar, **Ing. Max. Vetrel**, **V. Gavriș**, **C. Popescu**, **St. Catai**, **Hotel „Tigru“**, **Dir. șc. civ.**, **N. Ștefănescu**, **Th. Toader**, **T. Gall**, **G. Both**, **P. Finorescu**, **Madecz**, **Degiu**, **Tefe**, **L. Naghi**, **Popescu**, **I. Bernatu**, **I. Călanu**, **G. Petrescu**, **V. Pipoșiu**, **G. Pipoșiu**, **A. Ilieșu**, **I. Pascălu**, **Ciungan** și **Ursu**.

Soc. „Junimea Sătmăreană“

Dăm cu plăcere loc acestei publicații a studenților sătmăreni, fiind convinși și noi prin trimisul nostru de reușita superioară a serbării culturale aranjată în **Huedin**. Studentele și studenții sătmăreni sub conducerea președintelui art. lit. **Felician Zach** a întocmit un program excelent. Publicul în frunte cu dl primpretor **dr. Pop** a primit studențimea sătmăreană cu un entuziasm nemai pomenit.

Dorim acestor propagandiști dela frontiera românismului, spor la muncă și viitor frumos.

(F.)

Scrisoare din America

Unul dintre abonații noștri din America se ține foarte conștient de promisiune. Iată a treia poezie pe care ne-o trimite spre publicare. Este precum vedem un băiat din ale cărui versuri reese sufletul curat de român conștient de originea sa, urmărind chiar din străinătate tot ce atinge cauza țării sale, poate cu atât mai atent, cu cât sufletul îi este dornic de țara pe care a părăsit-o și la care se cugetă mereu cu dragoste și recunoștință. Din versurile de față vom vedea durerea suferită cu curaj de martir, pe care i-a pricinuit-o cursa streină, care-l prinsese, crezând că-și răzbună, pentru moment, pentru rana ce simțea agravându-se prin politica condusă de dușmanii neîmpăcați de peste Carpați. Astăzi putem da deschis suferințele martirilor noștri, și lăsăm mai jos să vorbească cuvintele sincere ale acestui patriot.

Amintiri din zilele mele negre

Era o zi de vară și soare strălucia
Când inima mea crudă mereu mă îndemna
Să-mi las ai mei părinți și scumpii mei frați
Cu privirea țintă să plec spre Carpați.

Nopti întregi dearându-mi munții străbătând
Cu inima îngrozită rătăceam plângând
Așteptând momentul cel mai oportun
Ca să trec hotarul ca glonțul din tun.

Iată despre ziua o negură deasă
Parcă să-mi ajute pe munți se lasă
Făr de multă grije străbătui îndată
Granița cea tare, granița nedreaptă.

Ajuns'am cu timpul drept în București,
Pe la curți înalte palate boierești
Mă gândeam acuma cum o să trăiesc,
Cum aș ști mai bine neamu să-mi servesc.

A sosit momentul război s'a declarat.
Cu dragoste de țară soldat m'am înrolat
Când barbari și huni în țară au intrat.
Cu treizeci alături prins am fost luat.

În lanțuri ca hoții am fost ferecat.
Ca și criminali în temniță'nfundat
Clujul, știe spune câte-am suferit.
În temnița-i neagră cum m'au chinuit.

În loc de mâncare sbiciul unguresc,
Îmi străbătea corpul cu suflet Românesc...
Zi și noapte'ntrăgă în față'mi striga:
Rabla **Vezer Óláh**, ne-ai trădat țara.

Dară creatorul spre mine sa'ndurat
După un an de zile fost-am liberat.
Azi prin țări străine departe pribegesc
Lăudând cu fală neamul Românesc.

Aici am scris suferințele
mele din pușcăriia Clujului
din anul 1917.

Augustin Stanciu

Tot felul de cărți și tipărituri se pregătesc prompt și solid la **Instit. Grafic Alex. Anca Cluj**.

Mulțumită publică

Ziarul nostru are plăcerea să publice mai jos scrisoarea unui abonat al său din **Brăila**, care recunoscând meritele acestui ziar, îi oferă de bunăvoie un ajutor tri-lunar, pe care îl dăruiește, fiind convins că „*Clujul*“ este un organ de adevărată și necesară cultură românească. Dl **Gr. Păunescu-Radu** va fi între primii pe lista de onoare a donatorilor și sprijinitorilor ziarului nostru, și ne vom gândi totdeauna cu recunoștință și mulțumire la dânsul. Îi aducem și pe această cale mii de mulțumiri, rămânându-i pentru totdeauna îndatorați.

Brăila, 22 Febr. 1924.

Stimate d-le Director!

*Încredințat că e o datorie de adevărat român a sprijini ori-ce organ de cultură românească și pentru că consider ca atare foaia **DV. „Clujul“** ce ați avut bunăvoința a-mi trimite, vă fac cunoscut că v'am expediat cu mandat poștal suma de **Lei 150**, urmând a vă trimite la fiecare trei luni tot atâta.*

Primiți cu această ocazie asigurarea stimei ce vă păstrez:

*Grig. Păunescu-Radu
droguist.*

Informațiuni

— **Atitudinea ziarului „Clujul“** a dat ocazie la mai mulți români și chiar si neromâni, să ne atribue un rol oficios în propaganda diferitelor grupări naționale și de partid. Din acest motiv ne credem datori a lămuri opinia publică asupra faptului, că ziarul „*Clujul*“ este un organ național-românesc independent de orice grupare politică, înreg-strând evenimentele în mod obiectiv și fără interes. Ziarul „*Clujul*“, publică orice chestie senzațională, însă în mod obiectiv, încât acei, cari au ceva de obiecționat asupra vr'unui articol din acest ziar, se pot adresa redacției noastre, care are în vedere exclusiv interesele românilor, fără ca să jignească însă drepturile altora. În schimb însă ziarul „*Clujul*“ biciuiește orice nedreptate, dar cu toate acestea nu tolerează uneltirile meschine ale nimănuia, întrucât aceste ar fi contra intereselor generale române.

— **Rycow**, președintele nou al sovietelor, a plecat în concediu medical care concediu în realitate este motivat cu situația nesigură a sovietelor, contra căroră s'au pornit mari mișcări în realitate antisemite.

— **Ministerul de Interne** prin decizia No. 9952/1924, a luat dispoziția, ca cu începere dela **1 Octombrie 1924**, toți funcționarii administrativi dependenți de **Ministerul de interne**, din **Ardeal**, **Banat**, **Bucovina** și **Basarabia**, să fie supuși unui examen de cunoaștere a limbii române. Astfel de dispoziții au luat și alte ministere, dar în mod greșit, pentru că dispozițiile din chestie nu se pot lua, decât pentru funcționarii neromâni, cari nu știu românește, pe când pentru românii ardeleni etc. nu sunt necesare, aceștia știind românește.

— **Balul Sfatului Negustoresc**. Aflăm că la balul Sfatului Negustoresc ce a avut loc în **28 Februarie** seara, la **3 ore** noaptea, s'a ivit un scandal între doi dansatori atât de vehement, încât publicul a părăsit imediat sala și balul a luat sfârșit. Rușine că se întâmplă astfel de lucruri. Mai multe în numărul viitor.

— „*Patria*“ într'un articol de fond accentuiază pericolul, care amenință populația română maramureșană prin invadarea și protejarea neromânilor, a evreilor în România, în special în **Maramureș**. Aceste chestii le-am relevat și noi la timp și constatăm cu bucurie, că acțiunea noastră națională începe să-și câștige terenuri mai mari, pentru sprijinirea validității românilor, care acțiune în primul rând a fost susținută de noi, având în vedere pericolul strein.

— În numărul trecut am descris o tristă constatare dela perceptorat, (**Str. Cogălniceanu Nr. 4**) secția impozitelor. Aflăm că această secție se ține de Direcțiunea Financiară a Statului, deci dl **Administrator Financiar** este în măsură să supravegheze și controleze nedreptățile ce se întâmplă la această secție, conform celor scrise în numărul **8** al ziarului nostru.

Și în primul rând dl **Șef de Secție** de acolo, ar trebui să controleze permanent pe acei indivizi de reavoință comerțului român, îndrumându-i să-și facă datoria serviciului lor, fără a stârni discuții, și fără a avea protejați între clienții din-afară.

— „*Clujul*“ gratuit îl primește oricine, care ne trimite zece abonamente. Citiți și răspândiți acest ziar adevărat românesc, costând exemplarul **3 Lei**, iar abonamentul în țară pe **1 an 160**, pe **1/2 an 80**, iar pe **1/4 an 40**, în străinătate exemplarul **4 Lei**, iar abonamentul pe **1 an 320**, pe **1/2 an 160**, iar pe **1/4 an 80 Lei**.

Premiile ziarului „Clujul“.

Cine trimite anticipat costul la minimum **10** abonamente pentru ziarul „*Clujul*“ va primi gratuit numerii pe timpul cât ține durata abonamentului trimis.

Cine trimite anticipativ costul abonamentului pe un an primește imediat gratuit cartea „*Femea Creștină*“ pe **1/2 an** broșura „*Carte mare de visuri*“ pe **1/4 an** broșura „*Cartea Mângâierii*“.

— **Grecia** s'a declarat republică, urmând să-și detronizeze regele. Detronarea, probabil, va provoca vii discuții, în special în cercurile politice românești, avându-se în vedere legăturile familiare, pe care le are dinastia română cu cea greacă.

— **Dl Simion Mândrescu**, a interpellat guvernul să cerceteze, care mare bancă din România a lansat foi volante în străinătate, compromițând prestigiul României. În cercurile politice în legătură cu această interpelație, s'a ivit părerea, că această bancă este **Banca Marmorosch Blank & Co.**, al cărui director general, **Moriș Blank**, cu ocazia vizitei d-lui **Brătianu** în Franța pentru solicitarea unui împrumut, a căutat să contrabalanseze acțiunea reușitei împrumutului.

— **Primăria orașului Cluj** fiind autorizată de guvern, a hotărât să cedeze administrarea uzinei electrice unei societăți pe acții, în care să participe fiecare cetățean, care dorește pentru a se executa un control prompt în administrația uzinei.

Abonați-vă la

„CLUJUL“

!! Cel mai bine scris
Cel mai bine informat
Cel mai răspândit

— **ZIAR DIN ȚARĂ** —

(Cetiți Pag. 4-a)

— **M. S. Regele** a semnat decretul prin care dl Nicolae Chis a fost numit prim-pretor la Șomcuta-Mare jud. Satu-Mare în locul d-lui J. Gherman, care a fost transferat la Careii-Mari.

— **Generalul Wranghel** a hotărît să se stabilească la Paris împreună cu statul său major, care se află la Belgrad.

— **Contele Bethlen** a declarat că Ungaria ar fi putut obține condițiuni cu mult mai favorabile la împrumut, dacă avea un guvern democrat.

— **Promovări.** Aflăm cu plăcere, că tinerul președinte al Soc. „Junimea Sătmăreană” dl Pop George a fost promovat doctor în medicină. Tot un membru activ al „Soc. Sătmărenilor” dl Silviu Mureșan a fost înaintat în săptămâna aceasta la gradul de medic-sublocotenent. Felicitările noastre.

— **Nou director de spital în Satu-Mare.** La spitalul de stat din Satu-Mare a fost numit subdirector de spital d. dr. Ardelean Octavian.

— **Uniunea chiriașilor** sezizată fiind de evacuarea locatarilor din Str. Mico No. 8, 10, 12 și 14 va interveni, din punct de vedere uman pe lângă Ministerul de Justiție cu rugămintea să prelungească termenul de evacuare până când comisiunea mixtă de pe lângă Prefectura Poliției, va fi în măsură să asigure locatarilor locuințe, aceasta cu atât mai mult cu cât Domnul Prefect al Poliției a declarat președintelui Uniunii Chiriașilor din Cluj, că va face tot posibilul pentru a acestor locatari să li se asigure locuințe. Președintele Uniunii Chiriașilor a și plecat la București în acest scop, cum și pentru a prezenta Domnului Ministru al Justiției desideratele Uniunii lor

Chiriașilor din Ardeal și Banat, desiderate cerute telegrafic de însuși Ministerul Justiției.

Către abonații noștri Români Americani!

Donăți clopote, ornate și vestimente bisericesti pentru comunele voastre din Ardeal. Faceți comanda și cereți oferte dela **ALEXANDRU ANCA**, Cluj Piața Unirii 32.

Prim-redactor responsabil: **V. I. Moldovan.**

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele: **Piese teatrale și Poezii** cele mai bune pentru sărbători școlare și populare.

- Teatre:**
- * „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 20—
 - * „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Tințariu — 15—
 - * „Gura Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Tințariu — 20—
 - * „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 15—
 - * „Pentru patrie” (poporală 4 acte de Nic. Tințariu — 15—
 - * „Peștii” comedie într'un act de Nic. Tințariu — 15—
 - * „Puiu Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Tințariu — 20—
 - * „Nevesta mea fie îngeri ca ea” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 15—
 - * „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — 20—
 - * „Oglinda fermecată” (lirică 4 acte) I. Jasinsky — 15—

- Diferite:**
- * „Inima mea” (cântece populare) — 15—
 - * „Imnuri Românești” (cântece naționale) — 10—
 - * „Ecouri” de Traian Dumbrava — 5—
 - * „Umoristice” (Glume) de Costi — 15—
 - * „Versuri din Răsboi” (poezii populare) — 10—
 - * „Jubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15—
 - * „Imnul Studentesc Creștin” pentru Pian și voce — 15—
 - * „Căldare” cărți cu târgurile — 10-40 Lei
 - * „Dicționar” român-maghiar — 5—
 - * „Carte de visuri” — 5—
 - * „Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — 5—

- * **Istorie și Fantazie nouă** evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — 20—
- * „La isvoarele vieții” de M. Velea — 10—
- * „Pentru Macedonia” imperativul nostru național de M. Dragnea — 10—
- * **Scrisori** de iubire de după mai mulți autori — 10—
- * „Aventurile fantastice” ale lui Williams Gotthard roman — 10—
- * „Nenorociții” (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 8—
- * „Trepeticul” (expl. semnelor) — 3—
- * **Numirea nouă și veche** a străzilor orașului Cluj — 6—

- Cărți școlare:**
- * **A. B. C-dar** fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — 20—
 - * **Aritmetică** pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — 30—
 - * **Geografia** județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
 - * **Geografia** jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
 - * „**Liliu Caesar de bello Gallico**” manual pt. cl. V-VI. de Traian Popa prof. de liceu — 35—
 - * „**Lecții de limba română**” de prof. Mureșan — 20—

- Cărți preoțești:**
- * **Carte de rugăciuni**, Mângăerea Sufletului de I. Geț — 25—
 - * **Carte de rugăciuni**, Mângăerea Sufletului de I. Geț ediție de lux — 100—
 - * „**Predici la Morț**” de prof. I. Marga — 35—
 - * „**Predici pentru postul mare**” (ciclu dublu) de protopop I. Marga — 20—
 - * „**Păstorul sufletesc**” (I-VI. vol.) — 120—

- Juridice:**
- * „**Criza valutară și asanarea ei**” de Dr. M. Șerban — 35—
 - * „**Legea de execuție**” trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu — 65—
 - * „**Vademecum**” rom.-mag. de Dr. Köves — 60—
 - * „**Jurnal de term. adv.**” (cu pereti tari, folosibil pe orice an) — 50—

- Medicale:**
- * „**Cartea Moașelor**” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — 120—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute. La comandă banii se trimit înainte plus porte.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru streinătatea dublu.

Cereți lista de cărți școlare, Preoțești, Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericesti.

În atențiunea băncilor

Dacă doriți a avea bilanț, broșuri frumoș executate, adresați-vă institutului de Arte Grafice Alexandru Anca, Cluj, care de astă dată va face o reducere de 20% la prețurile bilanțelor din anul trecut. Iar dacă doriți reducere de 50%, atunci publicați bilanțul în ziarul „Clujul”.

Bronz și Aramă roșie rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

* Femei! „**Cartea Moașelor**” cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

* **Note muzicale** nouăți la Librăria Anca.

* **Cărți, Romane etc.** la librăria Anca.

* **Imprintate** Advocățiile la librăria Anca.

* **Piese teatrale** pentru popor la librăria Anca.

* **Imprintate** pentru Secretari la librăria Anca.

* **Condică de termene** advocățiile diferite legi la librăria Anca.

* **Ornamente Bisericesti** la librăria Anca.

* **Clopote** pentru biserici și școli la librăria Anca.

* **Diferite Icoane sfinte** și altele la librăria Anca.

Mășini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33x23 și 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 50.000 Lei. Adresa: **Librăria Anca, Cluj.**

Telefon 124.

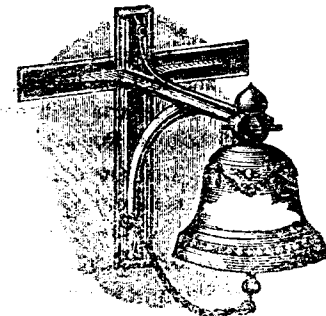
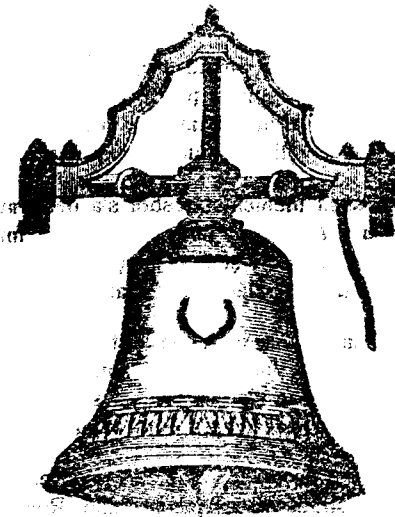
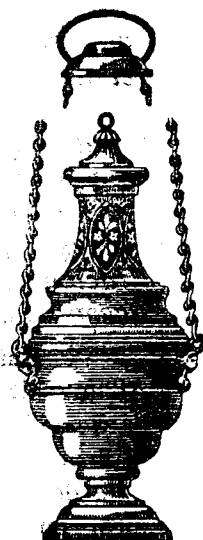
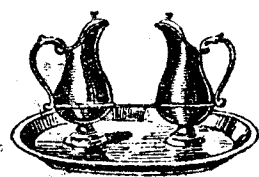
1870

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

Fabrica română ardeleană de clopote patentate
Mare deposit de Ornate bisericesti, librărie și tipografie
Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui **Efraim Andrásófszky.**

Birourile: **CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.**

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásófszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea fonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori a da, cereți informații și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, vedeți și vă convingeți.

Tiparul Instit. de Arte Grafice Alexandru Anca, Cluj.